

ERSTA
SKÖNDAL
HÖGSKOLA

UTBILDNINGSPÅN FÖR
SOCIONOMPROGRAM
210 HÖGSKOLEPOÄNG

UTBILDNINGSPLAN

Socionomprogrammet omfattar 210 högskolepoäng och leder till socionomexamen med generell inriktning. Terminerna 1-6 (1-180 hp) läses på grundnivå medan termin 7 (181-210 hp) läses på avancerad nivå. Utbildningen bygger på ämnet socialt arbete som kunskapsområde.

Utbildningsplanen är fastställd av utbildnings- och forskningsstyrelsen, Ersta Sköndal högskola, 2010-11-25 och gäller från och med höstterminen 2011. Per capsulam-beslut för utbildnings- och forskningsstyrelsen för förtydligande under rubriken *Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studierna* samt uppdaterad text under rubriken *Mål och riktlinjer från högskolelagen med ändringar införda till och med SFS 2012:910* är taget av rektorn 2013-02-20. *Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studierna* är reviderade och tagna genom ordförandebeslut 2015-08-17.

Programförklaring

Genom socionomprogrammet ska studenten förvärva och utveckla de kunskaper och färdigheter som krävs för att i sin kommande yrkesroll kunna möta människor i svåra livssituationer och bidra till väsentliga förbättringar av deras förhållanden.

Studenten ska förvärva en medvetenhet om segregering och exkluderande sociala processer samt kunskaper om interventioner som kan motverka sådana processer. Studenten ska utveckla förmåga att kritiskt reflektera över det sociala arbetets innehåll och organisering, samt förstå betydelsen av konstruktiv samverkan med medarbetare från andra professionsfält.

Utbildningens teoretiska moment, professionsförberedande inslag samt verksamhetsförlagda delar ska utformas så att de ständigt relateras till varandra via kritiskt reflektion. I utbildningen betonas betydelsen av såväl personligt engagemang som professionella interventioner baserade på etisk medvetenhet och bästa tillgängliga kunskap.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studierna

För antagning till socionomprogrammet vid Institutionen för socialvetenskap vid Ersta Sköndal högskola krävs grundläggande behörighet enligt gällande högskoleförordning SFS 2006: 1053 *samt* särskild behörighet för högskolestudier som innebär att den sökande skall ha:

- Matematik B (alt Ma 2a alt Ma 2b alt Ma 2c) +
Samhällskunskap A (alt Sh 1b alt 1a1 + 1a2) (Områdesbehörighet 5 eller A5)

Generellt gäller att krav på särskild behörighet i angivna ämnen innebär lägst betyget Godkänd eller 3 eller E i varje ämne där inte annat anges (HSVFS 1996:21).

Beslut om behörighet får överklagas i enlighet med Högskoleförordningen.

Övergångsbestämmelser, se SFS 1999: 687.

Mål och riktlinjer

Enligt Högskolelagen (1992:1434), ändringar införda till och med SFS 2012:910

2 § Staten ska som huvudman anordna högskolor för

1. utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och
2. forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.

I högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Lag (2009:45).

Ändrad 2009-02-10 gm SFS 2009:45, ikraft 2009-07-01

- 3 § Verksamheten skall bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

3 a § I högskolornas verksamhet skall vetenskapens trovärdighet och god forskningssed värnas. Lag (2000:1370).

Införd gm SFS 2000:1370, ikraft 2001-01-01

4 § Verksamheten skall anpassas så att en hög kvalitet nås, såväl i utbildningen som i forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet.

De tillgängliga resurserna skall utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna. Lag (2000:260).

Ändrad 2000-05-09 gm SFS 2000:260, ikraft 2000-07-01

4 a § Studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna.

Högskolorna skall verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Lag (2000:260).

Införd 2000-05-09 gm SFS 2000:260, ikraft 2000-07-01

5 § Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

I högskolornas verksamhet skall jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas.

Högskolorna bör vidare i sin verksamhet främja förstäelsen för andra länder och för internationella förhållanden.

Högskolorna skall också aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. Lag (2005:1208).

Ändrad gm SFS 1997:797, ikraft 1998-01-01, överg.best.

Ändrad 2001-12-28 gm SFS 2001:1263, ikraft 2002-07-01

RH 2009:90 Vid antagningen till veterinärprogrammet höstterminerna åren 2006 och 2007 föreskrev Sveriges...

5 a § Har upphävts genom lag (2010:701).

Införd 2002-01-09 gm SFS 2001:1288, ikraft 2002-03-01

Ändrad 2003-06-16 gm SFS 2003:312, ikraft 2003-07-01

Ändrad 2008-06-25 gm SFS 2008:575, ikraft 2009-01-01

Upphävd 2010-06-28 gm SFS 2010:701, ikraft 2011-01-01

6 § För forskningen skall som allmänna principer gälla att

1. forskningsproblem får fritt väljas,
2. forskningsmetoder får fritt utvecklas och
3. forskningsresultat får fritt publiceras.

7 § Utbildningen skall ges på- grundnivå,

- avancerad nivå, och
- forskarnivå. Lag (2006:173).

8 § Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock besluta om undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området. Lag (2009:1037).

Ändrad 2001-12-28 gm SFS 2001:1263, ikraft 2002-07-01

Ändrad 2006-03-21 gm SFS 2006:173, ikraft 2007-01-01, överg.best.

Ändrad 2009-11-10 gm SFS 2009:1037, ikraft 2011-07-01, överg.best.

9 § Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete. Lag (2006:173).

Ändrad 2001-12-28 gm SFS 2001:1263, ikraft 2002-07-01

Ändrad 2006-03-21 gm SFS 2006:173, ikraft 2007-01-01, överg.best.

9 a § Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. Lag (2006:173).

Införd 2006-03-21 gm SFS 2006:173, ikraft 2007-01-01, överg. best.

Examensbeskrivning för socionomexamen

Enligt Högskoleförordningen, SFS1993:100, ändringar införda till och med SFS 2010:1064

Omfattning

Socionomexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 210 högskolepoäng.

Mål

För socionomexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för självständigt socialt arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Kunskap och förståelse

För socionomexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund samt kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa kunskap om och förståelse för samspelet mellan individers och gruppers sociala situation, levnadsvillkor, fysiska och psykiska hälsa samt funktionsförmåga i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer,
- visa kunskap om ledning av socialt arbete, och
- visa kunskap om och förståelse för barns behov och sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser.

Färdighet och förmåga

För socionomexamen skall studenten

- visa sådan färdighet och förmåga som krävs för att utveckla och genomföra socialt arbete på olika nivåer i samhället i samarbete med de människor som berörs,
- visa förmåga att tillämpa relevanta författningar i synnerhet inom det sociala området,
- visa förmåga att förstå, utreda och analysera sociala processer och problem, och
- visa förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För socionomexamen skall studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån

relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,

- visa förmåga till ett professionellt bemötande och förhållningssätt,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För socionomexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Övrigt

För socionomexamen skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Utbildningens uppläggning

Utbildningen bedrivs som heltidsstudier. Ett studentaktivt lärande sker genom föreläsningar, seminarier, färdighetsträning och verksamhetsförlagd utbildning. Kurserna behandlar tematiskt socialt arbete ur olika aspekter och består av delkurser som läses integrerat.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) återkommer genom hela utbildningen och syftar till att binda samman teoretiska och praktiska moment.

På liknande sätt finns återkommande inslag som stärker den enskilde studentens personliga professionella utveckling (PPU). Också detta arbete sker i samspel med kursinnehållet i övrigt. I utbildningen finns återkommande internationella möjligheter för studenten. Detta kan ske genom fältstudier i andra länder, genom kontakter med gäststudenter vid den egna högskolan, genom kontakt med den forskning på internationell nivå som högskolan bedriver eller genom aktivitet i de internationella utbildningsprojekt som återkommande bedrivs vid institutionen. För varje kurs finns en kursplan och studieguide i vilka kursens mål, former och examinerande moment beskrivs.

Utbildningens innehåll

Utbildningen om 210 hp ges enligt följande.

Termin 1: Introduktion till socialt arbete, 30 hp

Kursen ger en introduktion till socialt arbete som vetenskapligt ämne, profession och verksamhetsfält samt en första inblick i människors levnadsvillkor, rättigheter och sociala problem. I kursen introduceras också vetenskapsteori och forskningsmetoder i socialt arbete samt socialpolitik och statsvetenskap. I den verksamhetsförlagda utbildningen fokuseras kommunal organisation och socionomens yrkesroll. Av dess 30 hp läses 15 hp i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i fem delkurser:

- Ämnet, professionen och teorier i socialt arbete, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och forskningsmetoder i socialt arbete I, 7,5 hp
- Välfärdens organisering I, 7,5 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning I, 5,5 hp
- Personlig professionell utveckling I, 2 hp

Termin 2: Perspektiv på socialt arbete, 30 hp

Kursen ger grundläggande kunskaper om samhällsvetenskapliga teorier av relevans för socialt arbete. Den ger studenten möjlighet att diskutera social problematik kring barn, funktionshinder och missbruk i relation till aktuella teorier och förklaringsmodeller. Kursen belyser utifrån ett livsloppsperspektiv behov, livsvillkor och social problematik under barndom/ungdom, vuxenliv, åldrande och livets slutskede. I den verksamhetsförlagda

utbildningen fokuseras brukarorganisationer och sociala problemområden ur brukarperspektiv. Av dess 30 hp läses 22,5 hp i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i fyra delkurser:

- Samhällsvetenskapliga perspektiv på socialt arbete, 15 hp
- Förklaringsmodeller i socialt arbete, 7,5 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning II, 5,5 hp
- Personlig professionell utveckling II, 2 hp

Termin 3: Juridik i socialt arbete, 30 hp

Kursen ger kunskaper i juridik och juridisk metod för att studenten ska kunna tolka och tillämpa rätten inom områden med relevans för det sociala arbetet. EU-rätt, mänskliga rättigheter samt FN:s konvention om barns rättigheter behandlas särskilt. Kursen ger studenten förmåga att kritiskt reflektera kring rätten och dess tillämpning inom det sociala arbetet på en individ-, grupp- och strukturell nivå. I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning med fokus på myndighetsutövning, rättssäkerhet och den sociala utredningskompetensen. Av dess 30 hp läses 7,5 hp i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i fyra delkurser:

- Juridik i socialt arbete I - offentlig rätt och civilrätt, 7,5 hp
- Juridik i socialt arbete II – socialrätt, 15 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning III: juridisk tillämpning i utredningsarbete, 5,5 hp
- Personlig professionell utveckling III, 2 hp

Termin 4: Socialt arbete och välfärd, 30 hp

Kursen ger fördjupade kunskaper om socialpolitiska och samhällsekonomiska teorier och deras relation till olika socialpolitiska reformer och åtgärder. Dessutom genomför studenten ett verksamhetsförlagt projektarbete kring någon aspekt av det sociala arbetets praktik. Projektet genomförs och dokumenteras med hjälp av relevanta forskningsmetoder. Av kursens 30 hp läses 22,5 hp i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i fyra delkurser:

- Välfärdens organisering II, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och forskningsmetoder i socialt arbete II, 7,5 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning IV: Projektarbete, 13 hp
- Personlig professionell utveckling IV, 2 hp

Termin 5: Det sociala arbetets praktik I, 30 hp

Kursen ger grundläggande kunskaper och färdigheter angående arbetsmetoder i socialt arbete. Här behandlas samtalsmetodik, teorier om kommunikation, interaktion, samt om frågor om makt och etik. Under kursen ges studenten också fördjupade kunskaper om och färdigheter i socialt arbete genom en längre verksamhetsförlagd utbildningsdel. Här bidrar träning i det sociala arbetets praktik och insikt i socionomens yrkesroll till den personliga professionella utvecklingen. Samtliga 30 hp läses i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i två delkurser:

- Metoder i socialt arbete I, 7,5 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning V, 22,5 hp

Termin 6: Socialt arbete och kunskapsutveckling, 30 hp

I kursen omsätter studenten sina under utbildningen förvärvade kunskaper i socialt arbete i egen vetenskaplig textproduktion, examensarbetet. Kursen ger fördjupade kunskaper om vetenskapsteori och forskningsmetoder i socialt arbete, inklusive forskningsetik, kunskapssökning och – analys. Av kursens 30 hp läses 24,5 hp i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i fyra delkurser:

- Vetenskapsteori och forskningsmetoder i socialt arbete III, 5,5 hp
- Teorier i socialt arbete, valbar fördjupning, 7,5 hp
- Examensarbete i socialt arbete, 15 hp
- Personlig professionell utveckling V, 2 hp

Termin 7: Det sociala arbetets praktik II, 30 hp

Kursen, som läses på avancerad nivå, fördjupar kunskaperna och utvecklar färdigheterna ytterligare omkring metoder i socialt arbete. Andra centrala teman är etiska aspekter på det sociala arbetet, metoder för utvärdering och kvalitetsutveckling samt sambandet mellan socialpolitik och samhällsekonomi. Av kursens 30 hp läses 22,5 hp i ämnet socialt arbete. Kursen är uppdelad i fyra delkurser:

- Välfärdens organisering III, 7,5 hp
- Metoder i socialt arbete II, 7,5 hp
- Etiska perspektiv på sociala praktiker, 7,5 hp
- Verksamhetsanalys och professionsutveckling, 7,5 hp

Utvärdering av utbildningen

Utvärderingen görs regelbundet i relation till utbildningens och Högskoleförordningens mål i syfte att ge underlag för kvalitetshöjande åtgärder. Utvärderingar utformas i samarbete mellan studenter, lärare och institutionsstyrelse.

Examination, betygssättning och tillgodoräknande

Examination har betydelse för inlärningsprocessen och utgör en kontroll av att målen för utbildningen uppnås av enskilda studenter. Examinationsformerna varierar inom utbildningen. Betyg sätts på genomgångna kurser och delkurser i enlighet med vad som sägs i gällande högskoleförordning. Betygsskalan består av betygen Väl godkänd, Godkänd och Underkänd, utom när det gäller delkurserna kring Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och Personlig professionell utveckling (PPU) där den består av Godkänd och Underkänd. Betyget fastställs av en särskilt utsedd lärare (examinator).

För student som inte blivit godkänd vid ett ordinarie provtillfälle anordnas ytterligare fyra prov inom rimlig tid. Studenter som underkänts i verksamhetsförlagd utbildning erbjuds ytterligare ett tillfälle för sådan utbildning och tillhörande examination. Studenter som underkänts i moment kring personlig professionell utveckling erbjuds ytterligare ett tillfälle för sådant moment och tillhörande examination. Den studerande har i enlighet med gällande högskoleförordning möjlighet att, efter särskilt beslut, få tillgodoräkna sig viss utbildning inom eller utom landet.

Kurs- och examensbevis samt examensbenämning

Fullgjord utbildning om 210 hp berättigar till socionomexamen (Bachelor of Science in Social Work). Ett utbildningsbevis över avlagd socionomexamen utfärdas på begäran av studenten. Studenten har möjlighet att efter sex terminers fullgjorda studier (180 hp) begära utbildningsbevis för en filosofie kandidatexamen med huvudområdet socialt arbete (Bachelor of Science with a major in Social Work).

Bilaga: Mål och progression

	Introduktion till socialt arbete, 30 hp	Perspektiv på socialt arbete, 30 hp	Juridik i socialt arbete, 30, hp	Socialt arbete och välfärd, 30 hp	Det sociala arbetets praktik I, 30 hp	Socialt arbete och kunskapsutveckling, 30 hp	Det sociala arbetets praktik II, 30 hp
Mål* enligt högskoleförordning SFS 1993:100/ kurser							
Termin	I	II	III	IV	V	VI	VII
Nivå**	G1N	G1F	G2F	G2F	G2F	G2E	A1N
Kunskap och förståelse							
För socionomexamens ska studenten:							
visa kunskap om områdets vetenskapliga grund samt kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete,		1			2		3
visa kunskap om och förståelse för samspelet mellan individers och grupper sociala situation, levnadsvillkor, fysiska och psykiska hälsa samt funktionsförmåga i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer,		1	1		2	2	3
visa kunskap om ledning av socialt arbete,					1	2	3
visa kunskap om och förståelse för barns behov och sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser.		1	1	2		2	3
Färdighet och förmåga							
För socionomexamens ska studenten:							
visa sådan färdighet och förmåga som krävs för att utveckla och genomföra socialt arbete på olika nivåer i samhället i samarbete med de människor som berörs,			1	1	2	2	3
visa förmåga att tillämpa relevanta författningar i synnerhet inom det sociala området,				1, 2	2		3
visa förmåga att förstå, utreda och analysera sociala processer och problem,			1	1, 2	2	2	3
visa förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå			1	1	2	2	3
Värderingsförmåga och förhållningssätt							
För socionomexamens ska studenten:							
visa självkännedom och empatisk förmåga,		1	1	1	2	2	3
visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,		1	1	1	2	2	3
visa förmåga till ett professionellt bemötande och förhållningssätt,		1	1	1		2	3
visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper		1	1	1	2	2	3
visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens		1		1	2		3
Självständigt arbete (examensarbete)							
För socionomexamens ska studenten:							
För socionomexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng							1

*1, 2 och 3 anger en progression av respektive lärandemål. **Kursklassificering: G1N (grundnivå, endast gymnasiala förkunskapskrav), G1F (grundnivå, har mindre än 60hp kurs/er på grundnivå som förkunskap), G1E (grundnivå, innehåller särskilt utformat examensarbete för högskoleexamen), G2F (grundnivå, har minst 60hp kurs/er på grundnivå som förkunskap), G2E (grundnivå, har minst 60hp kurs/er på grundnivå som förkunskap, innehåller examensarbete för kandidatexamen), A1N (avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav)